
האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

אלימות במקומות עבודה - 61869

תאריך עדכון אחרון 25-10-2018

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 2

תואר: בוגר

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: קרימינולוגיה

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: סמסטר א'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): ד"ר יהודית בנדלק

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: judy-ben@zahav.net.il

שעות קבלה של רכז הקורס: שני 13:00-14:00

מורי הקורס:

תאור כללי של הקורס:

אלימות מתרחשת במגוון רחב של מסגרות חברתיות. במהלך העשורים האחרונים מוסבת תשומת הלב לתופעת האלימות במקומות העבודה. אלימות כלפי עובדים מהווה בעיה (חברתית, תעסוקתית, בריאותית, בטיחותית ואף כלכלית) רצינית עמה מנסים להתמודד במדינות ברחבי העולם. בקורס זה יבחנו סוגי האלימות העיקריים, בהתייחס לזיקתו של התוקף למקום העבודה: (1). כאשר לתוקף אין קשר לגיטימי למקום העבודה ובכוונתו לבצע עבירה (כגון שוד אלים). במקרה זה בעלי המקצוע הנתונים במיוחד לסיכון הינם: נהגי מוניות, עובדי מרכולים ו/או תחנות דלק; (2). כשהתוקף הינו הצרכן/מקבל השרות. למשל, אלימות המופנית כלפי עובדי מערכת הבריאות הציבורית (הצוות הרפואי והאחר בבתי החולים או בקופות החולים הקהילתיות, צוותי מד"א וכד"), או מעניקי שרותים חברתיים ועובדי ציבור (עובדים סוציאליים, פקידי סעד, שוטרים, פקחים עירוניים ועוד); (3). לכשהתוקף הינו העובד בעצמו או עובד לשעבר המפנה איומים או אלימות מילולית/פיזית כנגד חבר לעבודה או מנהל בארגון.

מטרות הקורס:

הקורס יעסוק בהיבטים התורמים להתרחשות אירועי אלימות במקומות העבודה ובפרופיל התוקף והקורבן (בדגש על תפקיד, וותק, מגדר ועוד), תוך דיון ביקורתי בגישות תיאורטיות שונות המתייחסות לסוגייה זו. יבחנו בהרחבה ההשלכות של מקרי האלימות הללו על המועסקים, מקומות העבודה והמשק בכללותו, כמו גם, כלים להתמודדות יעילה עם תופעה מדאיגה זו בארץ ובעולם.

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

הסטודנט יכיר את הסוגים העיקריים של אלימות בעבודה.
הסטודנט יכיר את פרופיל העבריין ואת פרופיל הקרבן במקומות עבודה.
הסטודנט יבין את התאוריות המתייחסות לסוגיה זו, וכן דרכים אפקטיביות למניעת האלימות במקומות העבודה.

דרישות נוכחות (%):

90%

שיטת ההוראה בקורס: פרונטלית

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

- * סקירה כללית של תופעת האלימות במקומות העבודה והמחקר בתחום.
- * ההשלכות הכרוכות באלימות כלפי עובדים.
- * בחינת סוגי האלימות העיקריים, בהתייחס לזיקתו של התוקף למקום העבודה.
- * גישות תיאורטיות להסבר סוגיית האלימות במקומות העבודה.
- * היבטים התורמים להתרחשות אירועי אלימות במקומות העבודה.
- * פרופיל התוקף

* פרופיל הקרבן
* תחושת הקורבנות בקרב העובדים הנחשפים לאלימות, ההשפעות לכך מבחינת העובדים ומקום העבודה.
* כלים להתמודדות יעילה עם מקרי האלימות במקומות העבודה.
* היבטי מדיניות בתחום

חומר חובה לקריאה:

גור א. צפריר ש. אנוש ג. (2011). תוקפנות במקום העבודה והשלכותיה- המקרה של המחלקות לשירותים חברתיים, זרקור ליחסי עבודה, 3, 30-41.

דיין א. (2006), הכאב הפיזי חלף התחושות הקשות נשארו, זמן הרפואה, 20 (מרץ-אפריל), עמ' 32 - 39.

הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה (2016), הסקר החברתי- 2016, תנאי עבודה: אפליה ואלימות בעבודה.

וייס י. (2009), אלימות בתוכנו: מחשבות בנושא אלימות ובתי סוהר, צוהר לבית הסוהר, 12, עמ' 81 - 85.

וילסון ג'. קלינג ג'. (2001), חלונות מנופצים, תכלת, 10, עמ' 148 - 166.

פדר-בוביס, פ. (2016). "רגישות תרבותית" בבית חולים בישראל. בתוך: בשיר, ב. בן-פורת, ג. יונה, י. (עורכים). מדיניות ציבורית ורב-תרבותיות. הוצאת מכון ון-ליר. ירושלים/ הוצאת הקיבוץ המאוחד.

קניון ס. (2007), בין התנשאות פרופסיונאלית לקורבנות כרונית: פרשנות והתמודדות של רופאים בישראל עם תביעות חבות רפואית, סוגיות חברתיות בישראל, 3, 190 - 225.

רבינוביץ'-עיני, א. (2016). אחראי תלונות לפי חוק זכויות החולה והנגישות לצדק: בין פתרון בעיות למניעת סכסוכים. חוקים, ח', 199-247.

רוניגר ל. פיגה מ. (1993), תרבות הפראייר והזהות הישראלית, אלפיים, 7, עמ' 118-136.

ראה גם רשימת חובה לקריאה באנגלית)

חומר לקריאה נוספת:

בנדלק י. (2011), אלימות במחלקות לרפואה דחופה בבתי החולים הכלליים בישראל: חשיפת הסגל הרפואי והאחר לאלימות (מילולית ופיזית) מצד החולים והמלווים, חיבור לשם קבלת תואר "דוקטור לפילוסופיה", האוניברסיטה העברית בירושלים.

גתי י. (2010), השיח הישראלי, רציונאליות מול אגרסיביות, פרדס- הוצאה לאור, חיפה.

יאיר, ג. (2011). צופן הישראליות: עשרת הדיברות של שנות האלפיים. הוצאת כתר ספרים. עמ' 85-98.

מבקר המדינה. (2010), דו"ח שנתי 60ב, כרך א', הטיפול באלימות כלפי עובדי ציבור, ירושלים.

רשף א. (2003), זרקור על אתיקה בארגונים: ההשפעה של תרבות האלימות בקהילה על תוקפנות במקום העבודה, משאבי אנוש, 188, 42 - 44.

ראה גם רשימת קריאה נוספת באנגלית)

הערכת הקורס - הרכב הציון הסופי :

מבחן מסכם בכתב/בחינה בעל פה 90 %
הרצאה 10 %
השתתפות 0 %
הגשת עבודה 0 %
הגשת תרגילים 0 %
הגשת דו"חות 0 %
פרויקט מחקר 0 %
בחנים 0 %
אחר 0 %

מידע נוסף / הערות: